

Griffbereit

Familien entdecken gemeinsam
Spiel und Sprache

Materiaal voor ouders¹

Dit materiaal, herzien in maart 2020, werd gefinancierd door het Noord-Rijnland-Westfalen Ministerie van Kinderen, Familie, Vluchtelingen en Integratie (MKFFI) en de Auridis Foundation gGmbH (vzw met beperkte aansprakelijkheid).

De materiële basis is door de volgende RAA² (nu: Gemeentelijke Integratiecentra)

- RAA District Düren
- RAA District Aachen
- RAA Aachen
- RAA Gelsenkirchen

zoals de ouderbegeleiders Gülten Doğan, Sabine Engelmann, Nadja Pazzini en met steun van de Freudenberg Foundation GmbH ontwikkeld en gebaseerd op het "Bij de Hand" programma van de Rotterdamse Samenspel Foundation.

-
- 1 We willen stereotypen niet reproduceren of versterken met illustraties. Het doel is om de diversiteit van onze samenleving -zoveel mogelijk- weer te geven.
 - 2 Met de wet ter bevordering van sociale participatie en integratie in Noordrijn-Westfalen van februari 2012 heeft de staat nieuwe normen gesteld op het gebied van integratie en onderwijsbeleid. In § 7 regelt de wet de bevordering van gemeentelijke integratiecentra in districten en onafhankelijke steden. De staat ondersteunt de gemeentelijke integratiecentra via het rijksbreed coördinatiebureau (LaKI), dat bestaat uit het voormalige RAA-hoofdkantoor in Noordrijn-Westfalen en delen van het competentiecentrum voor integratie bij het district Arnsberg.

Inhoudsopgave

Materiaal voor ouders	2
Voorwoord voor ouders	6
Voorwoord voor Griffbereit-Ouderbegeleider	7
1 Laten zien	9
2 Klap in de handen.....	10
3 Schommelen	11
4 Voorwerpen verstoppen.....	12
5 Boeken bekijken	13
6 Zo gaat het paard	14
7 Teken en.....	15
8 Dieren bekijken	16
9 Trommelen	17
10 Open en sluiten	18
11 Dansen.....	19
12 Dit zijn mijn wangetjes.....	20
13 Nopper speelgoedbouwstenen	21
14 Het drinken van thee	22
15 In en uit	23
16 Elkaar nadoen	24
17 Boeken	25
18 Tastspel	26
19 Schilderen.....	27
20 Bootje varen	28
21 Spelen met ballonnen	29
22 Piramide van ringen	30
23 Liedje over het lichaam	31

24	Spelen met poppen en knuffels	32
25	Een wandeling	33
26	Ogen, oren, neus en mond	34
27	Spelen met papier	35
28	Hamertje Tik	36
29	Geluiden maken	37
30	Met blokken spelen	38
31	Vertel iets over dieren	39
32	Ren, Can – Ren, Eda	40
33a	Haal de puzzel uit elkaar	41
33b	Puzzel leggen	42
34	Loop op de voeten van de ander	43
35	Plakken	44
36	Watjes blazen	45
37	Winkeltje spelen	46
38	Samen speelgoed opruimen	47
39	Hop! hop! hop! Paardje in galop!	48
40	Met klei spelen	49
41	Treintje spelen	50
42	Kralen rijgen	51
43	Een koprol maken	52
44	Vinger spel	53
45	Boeken met afbeeldingen	54
46	Schilderen met waterverf	55
47	Lotto spelen	56
48	Voel eens	57
49	Verkleiden	58

50	Bekers stapelen	59
51	Thuis meehelpen	60
52	Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet.....	61
53	Memory	62
54	Buiten spelen met zand	63
55	Rollen met en richten van de bal	64
56	Luister aandachtig en zoek.....	65
57	Leren hoe je je aankleed	66
58	Een zelfgemaakte puzzel.....	67
59	Met behulp van een boek vertellen	68
60	Vertel met een washandschoen of een sok.....	69
61	Wat hoort bij elkaar?	70
62	Speel met Lego of Duplo	71
63	Lichaamsdelen	72
64	Mijn familie.....	73

Voorwoord voor ouders

Beste ouders,

in deze handleiding van de spelgroep "Griffbereit" kun jij inspiratie opdoen voor het spelen met je kind en kun je de pagina's met spelinstructies verzamelen.

Op deze pagina's wordt beschreven hoe spelletjes en activiteiten jouw kind plezier kunnen opleveren en tegelijkertijd een leereffect kunnen hebben.

De speelinstructies zijn bedoeld om thuis opnieuw te worden bekeken. Ze kunnen een hulpmiddel zijn om dergelijke activiteiten thuis met jouw kind na te spelen.

Laat de spelideeën en spelinstructies zien aan andere familieleden om hen aan te moedigen ook met het kind te gaan spelen.

Als je opmerkingen of vragen hebt over de spelinstructies, kun je altijd contact opnemen met de leiders van de spelgroep.

We wensen jou en jouw kind heel veel plezier tijdens het spelen!

Voorwoord voor Griffbereit-Ouderbegeleider

Beste Griffbereit-Ouderbegeleider,

we hebben voor jou en de ouders in de ouder-kind speelgroep "Griffbereit" een verzameling van 64 spelideeën samengesteld. Deze spellen kunnen door moeders of vaders tezamen met het kind worden gespeeld. We raden aan dat je de spelacties tijdens de wekelijkse vergaderingen met de ouders als voorbeeld eens uitvoert. De spelletjes zijn aan de ene kant leuk om te doen, maar stimuleren aan de andere kant ook de ontwikkeling van het kind.

Sommige spellen zijn eerder geschikt voor kleinere kinderen, andere voor oudere kinderen. Zoek met de ouders naar de geschikte spelideeën van de kinderen.

De volgorde hangt af van de leeftijd en interesse van de kinderen. Alle spelletjes zijn geschikt voor zowel jongens als meisjes.

Er moet rekening worden gehouden met de verschillende kennislevel en eerdere ervaringen van de ouders over het spel. Leg in het begin aan de ouders uit wat het specifieke spel in de ontwikkeling van het kind bevordert en wat voor soort ontwikkelingsdoel men met het spel wil bereiken (bijv. Nr. 4: "verberg voorwerpen" = het kind traint zijn geheugen en leert nieuwe woorden kennen).

Het precies navolgen van de instructies is minder belangrijk dan het spelplezier van ouder en kind bij het gezellig samenspelen. De ouders kunnen ook hun eigen spelideeën inbrengen. Het is vooral belangrijk dat ouders met hun kinderen praten over wat ze samen doen. Het is gemakkelijker voor de kinderen om de taal te leren als ze kunnen praten over alles wat ze doen. Hoe beter de kinderen spreken, hoe gemakkelijker het wordt om ook met andere kinderen te spelen en te communiceren.

Licht de volgende punten alstublieft zorgvuldig toe aan de ouders:

- Taak van de ouders is het tijdens de spelactie suggesties te doen aan kinderen en hen te laten beslissen wat ze willen doen. Bijv. # 4: "verberg voorwerpen" = "Moet ik meerdere items onder het kleed of er slechts één plaatsen?". Het is belangrijk dat een kind zijn wensen en gevoelens kan uiten.
- De ouders moeten kunnen begrijpen waarom ze met het kind bepaalde spelletjes spelen.
- Het is belangrijk dat ouders hun kind een complimentje geven als iets gelukt is. Aan het einde van iedere spelinstructie vinden ouders een voorbeeld van een complimentje die ze hun kind kunnen geven. Deze zinnen zijn bedoeld als suggesties.
- Ouders zouden de kinderen moeten aanmoedigen als iets niet meteen werkt.

Wanneer je de ouders de volgende ochtend weer tegenkomt, praat met hen over de ervaring die ze hebben gehad bij het uitvoeren van de spelletjes met het kind thuis. Complimenteer de ouderen moedig hen aan door te gaan met de spelacties.

Gebruik de vergaderingen in de speelgroep om spelmateriaal, prentenboeken, handwerkmaterialen, enz. te presenteren. Bedankt!

De uitgebreide instructies voor de implementatie van speelgroepen volgens het Griffbereit-concept zijn te vinden in de "Handboek voor Griffbereit-Ouderbegeleiders". Deze handleiding bevat alle belangrijke informatie over het concept in detail.

Veel succes met de implementatie van de ouder-kind groepen volgens het Griffbereit-concept!

1 Laten zien

Wat leert jouw kind?

- aandachtig te kijken
- woorden te begrijpen
- later ook tekst na te praten

Wat heb jij nodig?

- de eigen omgeving (bijv. thuis, jouw buurt)

WAT KUN JIJ DOEN?

- Neem jouw kind in jouw armen of op schoot.
- Kijk waar je kind naar op zoek is.
- Wijs ernaar en zeg hoe het object wordt genoemd.
- Wijs naar de bank, de lamp, een stoel en zeg hoe de voorwerpen heten.
- Vraag je kind: "Waar is de lamp? Waar is de stoel?"

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je herkende goed wat ik liet zien.

2 Klap in de handen

Wat leert jouw kind?

- woorden
- bewegingen te imiteren
- ritme

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Ga tegenover elkaar zitten en zing samen met de passende bewegingen (rechter kolom):

Klap eens in je handjes, blij, blij, blij	klap in de handen
op je boze bolletje, allebei.	klap op het hoofd
Handjes in de hoogte,	handen in de lucht strekken
handjes in je zij,	handen in de zij
zo varen de scheepjes voorbij	weeg het bovenlichaam heen
zo varen de scheepjes voorbij.	en weer

- Kies een ander kinderliedje dat je kent, zing het voor het kind en doe gezamenlijk passende bewegingen erbij.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je steekt je handen mooi op.
- Je bent al aan het zingen (als je kind brabbelt, praat of zingt).

3 Schommelen

Wat leert jouw kind?

- iets samen te maken

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Zet het kind voor jou op de grond.
- Ga achter het kind staan en ga door je knieën.
- Vouw jouw handen onder de onderbenen van je kind samen.
- Klem beide handen stevig onder de knieën van je kind.
- Vertel jouw kind dat jij het nu gaat schommelen en beweeg het vervolgens naar voren en naar achter, heen en weer.
- Je kunt zingen: "wiegen, schommelen, slingeren". (3 keer achter elkaar)

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Praat met jouw kind en geef een complimentje.

4 Voorwerpen verstoppen

Wat leert jouw kind?

- het eigen geheugen te trainen
- nieuwe woorden

Wat heb jij nodig?

- een doek
- spullen die onder een doek passen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat jouw kind de doek en de voorwerpen voelen en aanraken, misschien wil jouw kind ze ook in zijn mond stoppen.
- Verberg een voorwerp onder het kleed, bijv. een beker.
- Vraag jouw kind: "Waar is de beker?"
- Jij of je kind trekt de doek weg. "DAAR is de beker!"
- Herhaal het spel door een ander voorwerp te verstoppen.
- Verberg je gezicht achter het doek en trek het doek eraf door tegelijkertijd "Kiekeboe" te roepen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je hebt al onthouden dat de beker onder de doek zit.

5 Boeken bekijken

Wat leert jouw kind?

- woorden te herkennen
- plaatjes te herkennen
- met boeken vertrouwd te zijn

Wat heb jij nodig?

- Boeken van stevig karton, plastic of stof met aan elke kant een of twee plaatjes.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Jouw kind kan het boek openen en bekijken.
- Wijs naar een van de afbeeldingen en vertel er iets over.
- Stel ook vragen over de plaatjes, bijvoorbeeld "Waar is de broek? Heb je ook een broek aan?"
- Voor kleine kinderen is het vaak voldoende om slechts één plaatje te bekijken.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Het is leuk om met jou naar prentenboeken te kijken!

6 Zo gaat het paard

Wat leert jouw kind?

- gezamenlijk iets te doen
- balans te houden

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Neem jouw kind op jouw schoot zodat hij met zijn gezicht naar je toe zit.
- Houd het bovenlichaam van je kind met je handen vast.
- Wip je kind eerst op één knie en vervolgens op de andere
- Vertel daarbij:

Zo gaat het damespaard, het damespaard, het damespaard
Zo gaat het damespaard, het damespaard...

Zo gaat het herenpaard, het herenpaard, het herenpaard
Zo gaat het herenpaard, het herenpaard...

Zo gaat de boerenknol, de boerenknol, de boerenknol
Zo gaat de boerenknol, de boerenknol
Oeps... gat in de weg

- Met "Gat in de weg" laat je kind tussen de knieën glijden.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Wat kun jij goed paardrijden!!

7 Teken

Wat leert jouw kind?

- om een kleurpotlood of een waskrijtje te houden
- streepjes, lijnen en vervolgens cirkels te tekenen
- creatief bezig te zijn

Wat heb jij nodig?

- dikke, korte kleurpotloden of waskrijtje of krijtjes
- Een groot stuk papier of karton (kan al gebruikt zijn) of de stoep

WAT KUN JIJ DOEN?

- Ga met het teken materiaal aan de tafel zitten.
- Geef je kind de waskrijtjes of pen en papier en kijk wat het ermee gaat doen.
- Laat jouw kind zien hoe je tekent: schilder enkele lijntjes en punten.
- Teken zolang jouw kind ervan geniet (meestal een paar minuten).
- Bekijk samen aan het eind de tekening; leg uit wat je kunt zien.
- Hang de tekening op of leg hem op een plek neer waar hij duidelijk te zien is.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Dat is een mooie blauwe lijn.
- Je kunt al puntjes zetten, prachtig!

8 Dieren bekijken

Wat leert jouw kind?

- dieren in de omgeving te herkennen; Hoe zien zij eruit? Wat doen zij? Welke geluiden maken ze? Hoe voelen zij wanneer je ze aanraakt?
- namen van dieren en hun lichaamsdelen

Wat heb jij nodig?

- Een of meerdere dieren waar jullie naartoe kunnen gaan (je kunt bijvoorbeeld een dierentuin bezoeken).

WAT KUN JIJ DOEN?

- Samen kunnen jullie een of meerdere dieren bezoeken en wanneer het een tam beest is aaien.
- Vertel jouw kind de namen van de dieren.
- Imiteer de geluiden van de dieren en moedig jouw kind aan om het ook te proberen.
- Je kunt samen met je kind het liedje "Alle eendjes zwemmen in het water" of "Visje, visje in het water" gaan zingen.
- Wijs naar het hoofd, de poten, de staart en het lichaam van de dieren en beschrijf wat de dieren ermee kunnen doen (eten, staan, zwaaien, vliegen, verdedigen).
- Besteed aandacht aan het interessegebied van je kind en vertel er meer over.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Wat goed, dat is hoe je zachtjes aait, mooi doe je dat, dat vindt de hond leuk.
- Je kunt de geit goed imiteren: mehh, mehh.

9 Trommelen

Wat leert jouw kind?

- met een stok of een houten lepel verschillende geluiden te maken
- Het herkennen van verschillen tussen de geluiden. Dit is belangrijk voor het leren van de taal.

Wat heb jij nodig?

- Een blikje goed afgesloten met een deksel, eventueel gevuld met gedroogde erwten of rijst, of een trommel.
- een stok of een houten lepel

WAT KUN JIJ DOEN?

- Leg rijst of erwten in het blik en sluit het deksel.
- Je kind kan ermee spelen: op het blikje slaan/ het blikje klappen, rammelen, het blikje laten rollen.
- Je kunt laten zien hoe je stevig of zacht op het blik of drum kunt kloppen.
- Zeg daarbij de woorden "hard" of "zacht".
- Je kunt laten zien hoe je op de grond, de tafel of iets anders kunt slaan.
- Het kind kan de geluiden nabootsen die het hoort.
- Je kunt met je kind op de grond stampen (wees voorzichtig bij huurappartementen).

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, prima je doet het geweldig.
- Je kunt al heel hard en zacht op de grond slaan.

10 Openen en sluiten

Wat leert jouw kind?

- vingers en handen op een gecoördineerde manier te bewegen
- verschillende mogelijkheden van openen en sluiten
- het eigen denkvermogen te gebruiken
- de termen open en dicht

Wat heb jij nodig?

- Dingen die op verschillende manieren kunnen worden geopend en gesloten, zoals bijv. een luciferdoosje, een doos met een deksel, een koektrommel, een blikje met een deksel erop.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef jouw kind de doosjes, om ze te bestuderen en te bekijken.
- Laat je kind zien hoe elk doosje wordt geopend en weer gesloten.
- Zeg altijd telkens "open" en "dicht".
- Pak de handen van je kind in jouw handen en open en sluit gezamenlijk.
- Als je kind dit heeft geleerd, gaat het dat vaak willen herhalen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, goed, nou, zo ga je de doos loskrijgen.
- Prima, je kunt de deur al sluiten.

11 Dansen

Wat leert jouw kind?

- luisteren
- ritme
- zich te bewegen

Wat heb jij nodig?

- muziek

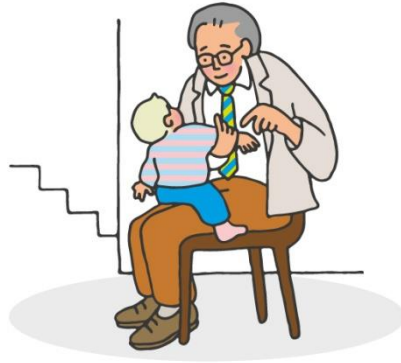
WAT KUN JIJ DOEN?

- Maak muziek of zing voor jezelf.
- Neem jouw kind op de arm of hou zijn beide handen vast.
- Dans samen met je kind.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Wat dansen we toch mooi samen!

12 Dit zijn mijn wangetjes

Wat leert jouw kind?

- samen iets te doen

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Neem je kind op schoot met zijn gezicht naar je toe.
- Ren met een vinger over het gezicht van het kind en zeg:

Dit zijn mijn wangetjes; En dit is mijn kin

- aai de wangetjes en het kin ...

Dit is mijn mondje met tandjes erin

- omlijn de mond ...

Dit zijn mijn oortjes, mijn ogen, m'n haar

- trek zachtjes aan de oren, wijs voorzichtig op de ogen en op het haar

Nu nog mijn neusje en dan ben ik klaar!

- tip de spits van de neus aan het eind

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Goed, hoe je het kleine verhaal kunt vertellen!
- Je vingers spelen het spel erg goed!

13 Nopper speelgoedbouwstenen

Wat leert jouw kind?

- bewegingen van armen en handen te oefenen
- verhoudingen van grootte en afstanden bij het bouwen te herkennen
- handen en ogen te coördineren

Wat heb jij nodig?

- Nopper speelgoedbouwstenen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat jouw kind eerst vrijuit spelen en de bouwstenen aanraken. Besteed daarbij veel aandacht aan het kind.
- Toon je kind hoe de stukken in elkaar worden gestoken.
- Plaats de op elkaar gebouwde stukken op elkaar zodat je kind kan zien dat ze aan elkaar plakken.
- Herhaal dit, misschien gaat je kind je imiteren.
- Haal de gebouwde delen weer uit elkaar, zodat je kind meekrijgt hoe het werkt en het goed kan herkennen.
- Wees alert of jouw kind het bouwwerk ook zelf uit elkaar wil halen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, ga maar hard trekken, dan gaan de stukjes uit elkaar!
- Leuk, hoe mooi je al kunt bouwen!

14 Het drinken van thee

Wat leert jouw kind?

- doen alsof, iets verzinnen en uitvinden
- samen spelen en praten

Wat heb jij nodig?

- bekers of kopjes
- theelepels
- een kleine theepot of kruik

WAT KUN JIJ DOEN?

- Kijk samen met je kind naar de kopjes en theelepels en praat met je kind over de spullen.
- Doe nu alsof je een kopje thee inschenkt en drinkt.
- Doe alsof je een ander kopje thee giet en geef het aan je kind: "Kijk, een kopje thee, drink je een kopje thee mee?".
- Vraag je kind om je nog een kopje thee in te schenken en doe alsof je dit wilt drinken.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Wat een heerlijke thee heb je me gegeven! Ik zou graag nog een kopje willen drinken.
- Nou, jij kunt de thee goed in de beker gieten! Aan wie geef je dit kopje nu?

15 In en uit

Wat leert jouw kind?

- het eigen begrip te ontwikkelen
- de begrippen „binnen“ en „buiten“ te gebruiken

Wat heb jij nodig?

- een doos met kopjes, lepels en bakje (lege verpakkingen)

WAT KUN JIJ DOEN?

- Bekijk alle voorwerpen samen met je kind en laat het ermee spelen zolang het zin daarin heeft.
- Plaats nu de lepels in de beker / kopje en de beker in een bakje.
- Zeg tegen je kind: "Kijk, ik doe de lepel in de beker en doe de beker IN het bakje!"
- Vraag je kind om een kleine doos IN de grote doos te doen. Help hem indien nodig.
- Verwijder nu alle items weer uit de doos en zeg duidelijk: "Ik haal nu alles weer uit de doos."
- Plaats nu, samen met je kind, de items afwisselend IN de doos en haal ze vervolgens weer UIT de doos.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Wat goed van jou! Je houdt de beker stevig vast, ga hem nu IN de doos stoppen. Neem alsjeblieft de lepel uit de beker. Je doet het heel goed!

16 Elkaar nadoen

Wat leert jouw kind?

- goed te observeren
- iemand na te doen

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Zwaai naar je kind en vraag hem/ haar: „Kun jij dit ook? Ga ook eens zwaaien“.
- Doe na het zwaaien nog een beweging en vraag je kind vervolgens om deze ook te imiteren.
- Observeer je kind en doe dan een van zijn bewegingen na.
- Zing een nummer dat erbij past, bijvoorbeeld:

Ik stond laatst voor een poppenkraam
o, o, o!
Daar zag ik mooie poppen staan
zo, zo, zo!
De poppenkoopman ging op reis
de poppen raakten van de wijs.
Ze deden allemaal zo... (bijv. klappen)
ze deden allemaal zo... (bijv. tikken)
ze deden allemaal zo... (bijv. trommelen)!

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Goed hoor, dat doe je knap!
- Je kunt zwaaien / klappen / tikken / trommelen!

17 Boeken

Wat leert jouw kind?

- plaatjes en boeken te bekijken
- te luisteren naar wat er wordt verteld
- het leert de taal

Wat heb jij nodig?

- een boek over het onderwerp kleding

WAT KUN JIJ DOEN?

- Neem je kind op schoot of zet het op de bank naast je.
- Laat je kind de plaatjes in het boek bekijken.
- Vertel hem wat je op de plaatjes kunt zien. Verzin daarvoor een geheel verhaal; noem niet alleen individuele kledingstukken.
- Wijs de kleding aan die je kunt zien en vraag je kind: "Waar is je t-shirt?".
- Laat je kind de pagina omdraaien.
- Wanneer jouw kind iets fout herhaalt, herhaal dan het woord als gehele zin. Als je kind bijv. "boe" (tegen de broek) zegt, zeg dan "Ja, dat is een broek!".

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Wat kijk je mooi naar het boek!
- Je kunt de pagina's helemaal alleen omdraaien.

18 Tastspel

Wat leert jouw kind?

- met de handen te voelen

Wat heb jij nodig?

- voorwerpen gemaakt van verschillende materialen, bijv. zoals wol, plastic, hout, (dik) glas, metaal

WAT KUN JIJ DOEN?

- Leg de voorwerpen bij elkaar neer, bijvoorbeeld een sjaal of een knuffel, een plastic blik, een theelepel, een melkfles, een lepel, ...
- Raak het voorwerp aan met je handen en je wang. Dat doe jij en ook jouw kind.
- Bespreek met je kind wat de voorwerpen zijn en hoe ze voelen: hard of zacht; glad of ruw; warm of koud; aangenaam of niet prettig.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je voelt met je neus, dat is een goed idee!
- Ja, dat is koud, dat klopt.

19 Schilderen

Wat leert jouw kind?

- bewegingen van de handen te oefenen
- samenspel van handen en ogen
- zich creatief uit te drukken, de eigen verbeeldingskracht te gebruiken

Wat heb jij nodig?

- een plastic zeiltje als ondergrond (of een vuilniszak)
- een krant of ander papier om erop te schilderen
- een brede kwast met een korte steel
- in water opgeloste kleur in een lage kopje
- een plastic vuilniszak en een schaar

WAT KUN JIJ DOEN?

- Leg een bescherming (plastic zeiltje) op tafel en vertel wat je wilt gaan doen.
- Snijd drie gaten in de vuilniszak (voor het hoofd en de armen) zodat jouw kind deze "kiel" kan aandoen.
- Zet de krant, verf en borstel klaar.
- Dip de borstel in de verf en schilder een lijn/streep op het papier.
- Geef je kind de borstel. Help hem om deze in de verf te dopen en te schilderen (indien nodig). Maar laat het ook vooral zelf proberen te schilderen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Dat is een mooie rode stip.

20 Bootje varen

Wat leert jouw kind?

- woorden
- samen te spelen

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Ga op de grond tegenover jouw kind zitten, zodat jullie gezichten naar elkaar toe wijzen.
- Houd elkaar bij de handen.
- Doe alsof je samen in een boot zit en roeit: trek beide handen van je kind naar je toe en leun achterover. Duw het nu weer weg en leun naar voren.
- Verander van tijd tot tijd de snelheid of blijf een tijdje op een kant roeien.
- Spreek of zing tegelijkertijd samen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt heel goed roeien!

21 Spelen met ballonnen

Wat leert jouw kind?

- Het ontdekt verschillende manieren om met een object te spelen.
- beter te bewegen

Wat heb jij nodig?

- een of meerdere ballonnen
- een stuk plakband (wanneer nodig)

WAT KUN JIJ DOEN?

- Blaas de ballon op en laat de lucht fluitend weer eruit.
- Blaas de ballon op en laat hem los om weg te vliegen.
- Blaas de ballon op (niet sterk zodat hij niet barst) en knoop hem dicht
- Laat jouw kind de ballon aanraken, ruiken, slaan en knijpen, vangen en verbergen. Zeg altijd wat je kind aan het doen is.
- Je kunt nu samen met de bal gaan spelen door ertegenaan te slaan.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt de ballon ver omhooggooien!
- Je kunt de ballon heel goed vangen!

22 Piramide van ringen

Wat leert jouw kind?

- de eigen handen te sturen
- verschillende maten en kleuren van ringen te onderscheiden
- de interactie van ogen en handen; oefenen van doen en zien

Wat heb jij nodig?

- een piramide van ringen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef je kind de piramide zodat het ermee kan spelen zolang als het wil.
- Laat je kind zien hoe de ringen op de paal moeten worden gezet (de volgorde is nog niet belangrijk).
- Probeer samen met je kind de ringen op elkaar te leggen of laat ze gewoon rollen.
- Vertel wat je aan het doen bent.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, je kunt de ring ook op je hoofd neer leggen.
- Je hebt een prachtige piramide gebouwd.
- Je kunt de ringen heel goed laten rollen.

23 Liedje over het lichaam

Wat leert jouw kind?

- de namen van de verschillende lichaamsdelen
- naar muziek te bewegen

Wat heb jij nodig?

- een liedje

WAT KUN JIJ DOEN?

- Ga tegenover elkaar zitten.
- Zing samen een lied, bijvoorbeeld: "hoofd, schouders, knie en teen" of zeg een gedicht op en voer passende bewegingen uit.

Hoofd, schouders, knie en teen, knie en teen
 Hoofd, schouders, knie en teen, knie en teen
 Oren, ogen, puntje van je neus
 Hoofd, schouders, knie en teen, knie en teen.

- Ga tegenover je kindje staan. Raak de lichaamsdelen waarover je zingt aan. Op "puntje van je neus" draai je tegelijkertijd een rondje.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt heel mooi zingen! Wat kun je de bewegingen goed!
- Je lichaamsdelen ken je al goed.

24 Spelen met poppen en knuffels

Wat leert jouw kind?

- het herhalen van gebeurtenissen die betrekking hebben tot zijn leven
- andere rollen in te nemen, speelt andere gedragingen uit te proberen
- taal (het vormen van woorden, zinnen)
- belangrijk ook voor jongens, niet alleen voor meisjes

Wat heb jij nodig?

- verschillende poppen (mannelijk en vrouwelijk), knuffels
- een klein bord en een theelepeltje (gebruikelijke huishoudelijke voorwerpen)
- een doek, een handdoek en een washandje

WAT KUN JIJ DOEN?

- Je kunt jouw kind eerst vrij laten spelen met de pop of de knuffel.
- Als je kind zelfstandig met de pop speelt, grijp je niet in. Wanneer het kind niets met de pop weet te doen, geef dan suggesties, bijv. "Heeft je pop geen honger?". Jij pakt het bord en de lepel en dat alsof je de pop eten geeft.
- Laat je kind zien hoe de pop kan worden ingebakerd of hoe ze aan- en uit wordt gekleed.
- Wanneer je samen speelt, begeleid je jouw activiteiten met woorden.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Geef je de pop iets lekkers om te eten?
- Je houdt waarschijnlijk heel veel van je pop.
- Heb je je pop al een naam gegeven?
- Dat is een mooie naam.

25 Een wandeling

Wat leert jouw kind?

- bij het lopen een richting aan te houden
- woorden en zinnen over dingen die het ziet

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Wandel samen buiten of binnen het huis.
- Besteed aandacht aan waar je kind naar op zoek is en vertel er iets over:

“Laten we naar buiten kijken. Wat zie je daar? Een boom en een hond? De hond loopt rond, he? De hond heeft een staart, zie je dat? De hond kwispelt met zijn staart.
Waar luister je naar, een auto? Kijk, wat een grote auto.”

- Als je jouw kind veel vertelt in de taal waarmee je het meest vertrouwd bent, leert je kind goed praten.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Geweldig, je kunt al ver lopen!
- Je praat al heel goed met mij.

26 Ogen, oren, neus en mond

Wat leert jouw kind?

- onderdelen van het gezicht te benoemen
- Wanneer je een boek gebruikt, leert jouw kind wennen aan boeken: wat je in boeken kunt vinden dat is er ook in werkelijkheid.

Wat heb jij nodig?

- Het is niet essentieel, maar als je wilt kun je een boek of afbeeldingen van gezichten of poppen gebruiken.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Begin met het aanwijzen van delen van het gezicht die voor jouw kind al bekend zijn en vertel hem wat je ermee kunt doen: "Wat kan ik doen met mijn mond praten of eten?".
- Wijs naar je oor en zeg: "Dit is mijn oor, je hebt ook een oor." Wijs dan naar het oor van je kind en zeg: "Dit is jouw oor, dat helpt je om te horen."
- Herhaal dit en vraag jouw kind om naar jouw oor te wijzen. Misschien spreekt je kind het woord "oor" ook uit.
- Wijs naar de ogen, neus en mond en, als je kind het mooi vindt, dan op de wang en de kin.
- Je kunt delen van het gezicht ook in foto's of op basis van een pop laten zien.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, dat klopt, dat is een oor. (Dat zeg je zelfs als je kind het woord niet correct uitspreekt. Het hoort het juiste woord toch altijd weer van jij).

27 Spelen met papier

Wat leert jouw kind?

- Het ontdekt hoe papier aanvoelt en wat je allemaal met papier kunt doen.
- Hij leert zijn handen doelgericht te gebruiken.
- Het leert te onderscheiden tussen verschillende geluiden te horen - dat is goed voor het leren van de taal.
- Vormen, maten , ...

Wat heb jij nodig?

- bijvoorbeeld: een lege papieren zak, een gebruikte envelop, reclamefolders of een oude krant, een wit vel papier

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef het papier aan je kind zodat het dit kan onderzoeken en kan uitvinden waar het goed voor is.
- Vertel wat het kind aan het doen is met de het papier.
- Laat jouw kind zien wat je nog meer kunt doen met het papier. Rol het bijvoorbeeld op en gebruik het als een pijp waardoor je kunt praten of laat iets door de pijp rollen. Gebruik papier ook eens om ermee te ritselen, scheuren, vouwen, erop te schilderen, ...
- Maak een prop van het papier en laat het rollen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Probeer het opnieuw!
- Maar jij kunt veel lawaai maken met het papier!
- Dat heb je goed overwogen - zo kan het ook!

28 Hamertje Tik

Wat leert jouw kind?

- gerichte bewegingen van armen, handen en vingers
- de interactie van ogen en handen, zien en doen
- woordenschat uit te breiden
- onderwerpen te leren kennen
- gendergelijkheid

Wat heb jij nodig?

- Hamertje Tik

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef jouw kind de werkbank en handgereedschap (mogelijk moet je gereedschap één voor één invoeren) om ermee te gaan spelen.
- Zorg ervoor dat je elk gereedschap en elk materiaal met elkaar in verband brengt.
- Laat je kind zien hoe de gereedschappen en materialen gebruikt worden. bijv. hamer de spijkers in met een hamer.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt echt goed timmeren!
- Sla er één keer krachtig op: BUMM! Sla er één keer zacht op: tik, tik! Goed!
- Je doet het geweldig!

29 Geluiden maken

Wat leert jouw kind?

- het maken van bewegingen met de mond: dit is goed om te leren spreken
- luisteren naar geluiden en woorden is goed voor het leren van talen
- goed op te letten en iemand te imiteren
- De perceptie van het kind wordt aangemoedigd.

Wat heb jij nodig?

- Er zijn geen specifieke materialen vereist.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Ga tegenover je kind zitten.
- Smak met je lippen en blaas – kijk of je kind je hierbij imiteert.
- Noem een bekend dier. Imiter het geluid. Wacht tot het kind je geluid nadoet.
- Wijs naar verschillende voorwerpen, zoals bijvoorbeeld een auto, een klok, een fluitketel en imiteer de geluiden. Waarschijnlijk doet je kind het geluid na.
- Roep vanaf een afstandje iets door een wc-rolletje of rol papier.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt zelfs een auto nabootsen!
- " Ssssss ", ja, goed, zo doet een slang.

30 Met blokken spelen

Wat leert jouw kind?

- gerichte bewegingen van de armen en handen
- eerste indrukken van stabiliteit (stapelen en bouwen)
- fantasie te ontwikkelen
- wisselwerking van ogen en handen
- namen van verschillende kleuren

Wat heb jij nodig?

- blokken of dozen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef je kind blokken of dozen en laat het ermee zolang als het wil spelen.
- Bekijk het spel van je kind en praat over wat het doet.
- Doe voor hoe je met blokken of dozen een toren maakt.
- Werp de toren met je kind om en herbouw het samen.
- Maak een trein met de blokken door de enkele delen achter elkaar te leggen. Je kind kan deze trein laten rijden door de rij van blokken te duwen.
- Plaats de blokken gesorteerd op kleur naast of achter elkaar.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Jij hebt een hoge toren gebouwd.
- Voor je trein heb je gekozen voor een mooie kleur.

31 Vertel iets over dieren

Wat leert jouw kind?

- verschillende dieren te herkennen
- aandachtig te luisteren
- plaatjes te bekijken
- vertrouwd raken met boeken

Wat heb jij nodig?

- een boek met afbeeldingen van dieren
- dieren gemaakt van stof / knuffels

WAT KUN JIJ DOEN?

- Je kind kan een boek vasthouden en bekijken.
- Je kunt naar een dier wijzen en vertellen wat er zo bijzonder aan is.
- Vraag je kind: "Waar is de koe? Wijs maar aan. Goed zo, nou, en nu het paard."
- Je kunt dierengeluiden imiteren en je kind vragen: "Welk geluid maakt de koe en welk geluid maakt het paard?"
- Als jouw kind al 2 of 3 jaar oud is, kunt je iets vertellen over de kenmerken van dieren: "Een ezel is sterk en kan goed dragen, een kitten is klein en heeft een zachte vacht."
- Als jouw kind een woord niet correct uitspreekt, kunt je dat woord opnieuw in een hele zin gebruiken.
- Zegt je kind bijv. "poes", zeg bijv. "ja, dat is een zwarte kitten". Verbeter je kind liever niet direct.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, dat is een hond, dat heb je goed gezien.
- Je kunt dierengeluiden heel goed imiteren.

32 Ren, Can – Ren, Eda

Wat leert jouw kind?

- woorden, geluid en ritme van de taal
- op zoek te gaan naar iets dat is verdwenen: goed voor je oriëntatie

Wat heb jij nodig?

- een viltstift of een kleurpotlood dat is bevochtigd aan de punt

WAT KUN JIJ DOEN?

- Schilder een gezichtje op de vingernagel van de wijsvingers aan je beide handen.
- Laat de gezichtjes aan je kind zien en vertel hem dat de "twee" Can en Eda heten en dat ze kunnen lopen. "Luister goed!"

Er liepen eens twee mensen	Tik met "Can" und "Eda" op de tafel
de heuvel op, zoals je kunt zien.	
De ene heette Can	houd een wijsvinger omhoog
en de andere heette Eda.	houd de andere wijsvinger omhoog
Ren, Eda!	verberg „Eda“ achter je rug
Ren, Can!	verberg "Can" achter je rug
Kom terug, Can!	houd je "Can" vinger weer omhoog
Kom terug, Eda!	houd je andere vinger weer omhoog

- Herhaal de verzen. Als je 'Can' en 'Eda' hebt verborgen, vraag je je kind: "Waar is Can? Waar is Eda?"

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je hebt goed opgelet, Can en Eda staan achter mijn rug.

33a Haal de puzzel uit elkaar

Wat leert jouw kind?

- een voorwerp precies met duim en wijsvinger te pakken
- de interactie van ogen en handen
- zijn eigen handen te besturen
- afbeeldingen nauwkeurig te bestuderen

Wat heb jij nodig?

- een noppenspuzzel of houten knopjespuzzel

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat eerst je kind vrijuit spelen met de puzzel.
- Na een tijdje kunt je op de individuele stukjes van de puzzel wijzen en er iets over vertellen.
- Je kunt jouw kind vragen om je de losse stukjes te laten zien.
- Laat je kind zien hoe je een deel van de puzzel uit elkaar haalt.
- Jouw kind kopieert dit meestal zelf, zo niet, dan kunt je ernaar vragen.
- Je kunt ook een geluid maken door de stukken tegen elkaar te slaan.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, goed, je kunt de puzzel ook omdraaien, dan vallen alle stukjes eruit.
- Je kunt de stukjes goed uithalen.

33b Puzzel leggen

Wat leert jouw kind?

- het zoeken naar bij elkaar horende vormen is goed voor de ontwikkeling van het begrip
- doelbewust bewegen met handen en vingers
- het gecoördineerd bewegen van de duim en de wijsvinger
- verschillende vormen, kleuren en beelden te ontdekken

Wat heb jij nodig?

- Wanneer je kind een jaar oud is: een noppenpuzzel
- Wanneer je kind al ouder is: een puzzel met 4 stukjes

WAT KUN JIJ DOEN?

- Praat met je kind over wat er op de puzzelstukken te zien is.
- Pak twee puzzelstukjes.
- Laat je kind zien hoe je twee puzzelstukjes samenvoegt; zoek naar de juiste plek, draai en schuif de onderdelen totdat ze in elkaar passen.
- Vraag je kind om een puzzelstukje in de puzzel te leggen (als dat niet werkt, help hem dan totdat het lukt).
- Help je kind met handen en woorden, bijv. "Draai aan de kant, draai een beetje meer, iets terug, dat klopt!"
- Als je kind boos is omdat het nog niet lukt om de stukjes aan elkaar te leggen, kalmeer je kind dan en geef hem dan een makkelijk puzzelstukje.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je hebt het puzzelstukje goed in de puzzel gelegd.

34 Loop op de voeten van de ander

Wat leert jouw kind?

- samen te werken
- de balans te houden

Wat heb jij nodig?

- Er zijn geen materialen vereist.

WAT KUN JIJ DOEN?

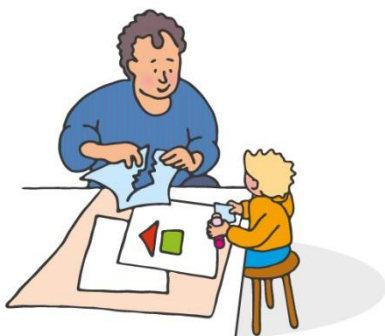
- Zet je kind op jouw voeten en loop met elkaar rond.
- Ga langzamer en sneller en zeg "langzaam" en "snel".
- Neem afwisselend, grote en kleine stappen, en vertel dit.
- Imiteer de gang van dieren: waggel als een eend, draaf als een paard, ...
- Laat je kind de andere kant op lopen, met het gezicht van je af.
- Je kunt dit rijmpje opzeggen:

Deze voet, op deze voet
Deze voet, op deze voet
En zo loop ik naar voren.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt al grote stappen zetten! Je kunt snelle stappen nemen! Je kunt heel goed achteruitgaan!

35 Plakken

Wat leert jouw kind?

- de bewegingen van de handen worden geoefend
- de interactie van handen en ogen
- omgaan met de lijmstift
- tastzin wordt ontwikkeld

Wat heb jij nodig?

- een oude krant als ondergrond/ bescherming van de tafel.
- papier dat je in stukken kunt scheuren
- een vel stevig papier
- een lijmstift

WAT KUN JIJ DOEN?

- Toon je kind de spullen die jullie gaan gebruiken en vertel hem hoe ze heten.
- Laat je kind zien hoe je papier in stukken scheurt.
- Vraag je kind om het papier in stukjes te scheuren.
- Laat jouw kind zien hoe de lijmstift werkt.
- Vraag je kind om lijm op het papier te doen.
- Plak samen met je kind de stukjes papier op het stevige papier en praat erover.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt het papier goed verscheuren! Je kunt al hard drukken! Dat heb je mooi aan elkaar geplakt.

36 Watjes blazen

Wat leert jouw kind?

- de ademhaling bewust waar te nemen
- met je eigen adem iets anders te doen
- de spieren in de mond te trainen, dit helpt bij het leren praten
- bewust de lippen en de tong te bewegen
- samen iets doen, spelen met anderen

Wat heb jij nodig?

- een tafeltennisbal of een watje
- misschien twee rietjes
- misschien een spiegel

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef jouw kind de bal zodat het deze kan leren kennen, zien en voelen.
- Vertel je kind wat jullie met de bal gaan doen.
- Blaas de bal over de tafel in de richting van je kind.
- Vraag je kind om de bal ook weg te blazen.
- Als dat lukt, kun je de bal naar elkaar toe blazen.
- Ook met het rietje kun je de bal naar elkaar toe blazen.
- Kijk samen naar de spiegel wanneer je blaast.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Maar jij kunt al hard blazen!
- Je kunt de bal ver wegblazen!

37 Winkeltje spelen

Wat leert jouw kind?

- vertrouwde situaties naspelen
- samen te spelen
- veel nieuwe woorden en zinnen

Wat heb jij nodig?

- een tas of een zak
- lege melkpakken, plastic bekers, dozen
- een oude portemonnee
- knopen, plastic geld of centen als nepgeld

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef je kind één voor één de boodschappen aan.
- Pak de tas en het nepgeld zelf en nodig je kind uit om te spelen: "Hallo, ik zou graag iets van je willen kopen, kun je me een pak melk geven?"
- Help, indien nodig, jouw kind in de rol van de verkoopster: "Geef me nu de melk maar en zeg 'Eén euro alsjeblieft'."
- Je kunt andere spullen kopen, deze in je tas stoppen en betalen.
- Speel een spraakzame klant en zeg iets over elk product dat je koopt.
- Wissel de rollen; misschien wil je kind ook wel klant spelen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt goed winkelen!
- Je bent een goede verkoopster!
- Je hebt nu veel verkocht!

38 Samen speelgoed opruimen

Wat leert jouw kind?

- samenwerken
- de interactie tussen ogen en handen
- orde te houden in zijn omgeving

Wat heb jij nodig?

- een set van opbergdozen
- nog niet opgeruimd speelgoed

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef je kind de opbergdozen en let op wat hij ermee doet
- Vertel jouw kind dat dit dozen voor speelgoed zijn en dat je nu al het speelgoed in de dozen gaat stoppen.
- Geef je kind speelgoed van dezelfde soort (bijv. Lego / Duplo-stenen) en vraag hem om de Lego in een opbergdoos te doen.
- Voor een kind jonger dan zes jaar is het meestal nodig om te gaan helpen bij het opruimen.
- Gebruik voor een ander type speelgoed (bijv. blokken) een nieuwe opbergdoos.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- In welke doos stoppen we de auto's? In deze? Dat is een goed idee, dat is wat we doen! Zo, dat doe je goed!
- Wat goed dat je het speelgoed al kan sorteren!

39 Hop! hop! hop! Paardje in galop!

Wat leert jouw kind?

- samen een spel te spelen
- geluid en ritme van taal en woorden

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Neem je kind op je schoot en wieg met je knieën op en neer, "Wil je paardje rijden?"
- Houd je kind onder de armen.
- Met beide knieën word je sneller en langzamer: "Hopp, hopp, hopp - paardje in galop!"
- Til je kind op het laatste woord.
- Zet dan snel je kind weer op je schoot.
- Je kunt de volgende verzen zeggen:

Hop! Hop! Hop! Paardje in galop!

Over hekken, sloten henen,

Maar voorzichtig – breek geen benen,

Hop! Hop! hop! paardje in galop!

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt je goed vasthouden!
- Geweldig, hoe je de ruiter speelt!

40 Met klei spelen

Wat leert jouw kind?

- Op een onbekende manier te voelen en de vingers te bewegen.
- Het ontdekt een nieuw materiaal dat het zelf kan vormen.

Wat heb jij nodig?

- klei één kleur - later in verschillende kleuren
- een onderlegger zoals bijvoorbeeld placemat van karton of plastic

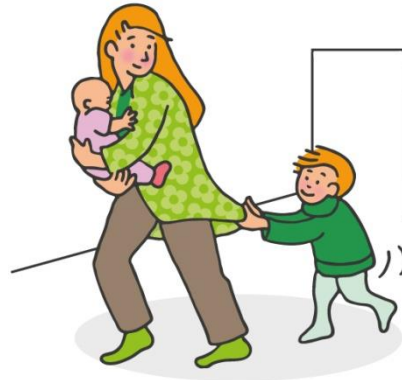
WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef je kind de klei om het materiaal te leren kennen.
- Neem zelf wat klei en vorm het bijv. als een platte cake, lange lijnen, spaghetti of ballen.
- Let op wat jouw kind doet en zeg er iets over, bijv. "Je neemt heel kleine stukjes, nu leg je ze samen, geweldig!"
- Laat zien dat je met je vinger gaten in de klei kunt boren.
- Laat zien hoe je een lepel of je vingernagel kunt gebruiken om strepen te maken in de klei.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Maar je kunt goed kneden!
- Je kunt al een mooie bal / slang / ... modelleren!

41 Treintje spelen

Wat leert jouw kind?

- Samen iets te doen: dit is belangrijk om te oefenen met samenwerken.
- Doen alsof; Dit bevordert de eigen fantasie en het vrije uitproberen van de eigen mogelijkheden.

Wat heb jij nodig?

- Voldoende ruimte om rond te kunnen lopen.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Neem je baby in je armen / zet je kind van 2 of 3 jaar achter je en vraag het om jou vast te houden.
- Ga je gang en vertel hen dat jullie nu trein gaan spelen: "Luister: Tsjoeke, tsjoeke, tsjoeke, ..."
- Ga sneller en sneller worden, zoals een trein die langzaam begint en dan op gang komt.
- Laat de schoorsteen van de locomotief horen: "Toet, toeeeeeet!"
- Laat je kind de locomotief zijn, laat het vooruit rennen, rond de bocht rijden en fluiten.
- Je kunt ook een kinderliedje zingen over de trein:

1. Op een klein stationnetje
's Morgens in de vroege
Stonden zeven wagentjes
Netjes op een rij
En het machinistje
Draaide aan het wieletje
Hakke hakke puf puf
Weg zijn wij.

2. Op een klein stationnetje
's Morgens in de vroege
Stonden zeven wagentjes
Netjes op een rij
En de conducteurs
Gooiden met de deurtjes
Hakke hakke puf puf
Weg zijn wij.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Wat kunt jij de trein goed nadoen!

42 Kralen rijgen

Wat leert jouw kind?

- fijne motoriek van de handen
- de interactie van ogen en handen

Wat heb jij nodig?

- grote kralen, een stuk touw, koord of schoenveter

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat je kind spelen met de kralen en het touw.
- Rijg de eerste kraal aan het touw en knoop deze stevig vast.
- Laat je kind zien hoe het touw door een kraal moet worden geregen.
- Houd het touwtje omhoog zodat de kraal naar beneden glijdt.
- Houd het touwtje vast en vraag je kind om een kraal aan het touw te rijgen.
- Vraag je kind nu om het touwtje zelf vast te houden en een kraal te rijgen.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Zo doe je het goed, je houdt het touwtje goed vast!
- Je kunt de kralen echt goed rijgen!

43 Een koprol maken

Wat leert jouw kind?

- zijn lichaam te beheersen
- en doelbewust te bewegen

Wat heb jij nodig?

- een zacht oppervlak

WAT KUN JIJ DOEN?

- Als je zelf een koprol kunt maken, doe je de koprol voor.
- Laat je kind hurken met zijn handen op de grond.
- Help je kind zijn hoofd op de grond tussen zijn handen te plaatsen en hou zijn nek met één hand vast.
- Help je kind zijn billen op te tillen en vervolgens verder te rollen.
- Laat je kind het zelf proberen, help daarbij een beetje mee.
- Als je kind nog niet wil, kunt je een eenvoudiger spel spelen: Je zingt samen en uiteindelijk vallen jullie om en rollen jullie om je eigen as.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt echt rollen!
- Je kunt nu de koprol!

44 Vinger spel

Wat leert jouw kind?

- goed oppassen en kijken
- Het ritme en de klank van taal en woorden: dit is een goede voorbereiding voor het leren spreken.

Wat heb jij nodig?

- eventueel viltstift of een kleurpotlood bevochtigd aan de punt

WAT KUN JIJ DOEN?

- Je kunt gezichten op je vingertoppen of vingernagels schilderen.
- Laat je kind spelen met de vingers van je hand en zeg dit versje op:
Een ander mogelijk tekst is: Hompetje en Pompeltje

Er was eens een klein spinnetje,
op zoek naar een vriendinnetje
Ze keek eens hier
Ze keek eens daar
Toen ging ze maar
Er was nog een klein spinnetje,
op zoek naar een vriendinnetje
Ze keek eens hier
ze keek eens daar
Toen ging ze maar
Er waren eens twee spinnetjes,
op zoek naar een vriendinnetje
Ze keken eens hier
ze keken eens daar
Toen vonden ze elkaar.

met je hand kriebelen
hand naar links bewegen,
hand naar rechts bewegen
hand op je rug verstoppen

andere hand kriebelen
hand naar links bewegen,
hand naar rechts bewegen
hand op je rug verstoppen

beide handen kriebelen
handen van elkaar bewegen,
handen naar elkaar toe bewegen
handen ineenslaan.

- Wanneer je kind 1 of 2 jaar oud is, kunt je enkele vingers van je kind om de beurt vasthouden terwijl je de versjes opzegt.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, dat klopt, dat is jouw duim!

45 Boeken met afbeeldingen

Wat leert jouw kind?

- plaatjes te bekijken
- Te luisteren wanneer er iets wordt verteld: het leert de taal.
- Je kind went aan plaatjes.

Wat heb jij nodig?

- een boek met afbeeldingen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Geef het boek aan je kind, kijk wat het ermee doet en vertel wat het kind doet.
- Vertel in je eigen taal wat er in het boek staat en wijs ondertussen naar de afbeeldingen.
- Laat je kind de pagina's zelf omslaan.
- Als je kind iets niet goed zegt, herhaal het woord in een kloppende zin. Je kind zegt bijv., "peer" in plaats van "beer", zeg dan: "Ja, dat is een beer!"

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Het is leuk om samen naar plaatjes te kijken!
- Leuk, hoe je iets over de plaatjes vertelt!

46 Schilderen met waterverf

Wat leert jouw kind?

- Het oefent de beweging van de handen.
- De coördinatie van handen en ogen; Dit is belangrijk voor het leren schrijven.
- zich uit te drukken

Wat heb jij nodig?

- een brede, platte kwast en absorberend papier (bijv. behangrollen of behangresten)
- een of twee kleuren in platte bakjes (die niet gemakkelijk kantelen)
- een bevochtigde spons
- een tafelzeil of een opengemaakte vuilniszak als basis, een grote plastic zak, een oud shirt of een oude blouse als verfschort

WAT KUN JIJ DOEN?

- Doe je kind het schort aan en vertel ze dat jullie nu allebei gaan schilderen met verf (noem ook de kleuren).
- Leg het papier op het tafelzeil en bevochtig het goed met de spons.
- Geef je kind de kwasten laat het de verfpot zien ("Je kunt met deze verf schilderen").
- Ten eerste kan het kind zijn vinger of hand bedekken met verf en een vinger- of handafdruk maken.
- Laat jouw kind zien hoe de kwast in de verfpot moet worden gedoopt.
- Laat aan je kind zien hoe je stippen of lijnen op het papier schildert.
- Kijk met je kind samen hoe de verf zich verspreidt over het papier.
- Verf jezelf ook en moedig je kind aan om ze te imiteren.
- Je kunt ook een tweede kleur toevoegen (geef de kleur een naam).

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je verft heel mooi!

47 Lotto spelen

Wat leert jouw kind?

- samen naar aanleiding van regels te spelen
- nieuwe woorden en begrippen
- verschillen en overeenkomen tussen afbeeldingen te herkennen

Wat heb jij nodig?

- Het spelletje Lotto

WAT KUN JIJ DOEN?

- Bekijk de plaatjes samen met je kind en vertel wat er op de plaatjes te zien is.
- Ontdek welke plaatjes bij elkaar horen en waarom.
- Jij en je kind kunnen ieder een kaartje pakken.
- Neem een kaartje en plaats deze op de juiste afbeelding op het legvel. Als je niet kan leg je het kaartje weer terug.
- Leg alle kaartjes met de plaatjes naar beneden op tafel.
- Neem om de beurt een kaartje en plaats deze op de juiste plaats op het legvel.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Dat heb je goed herkend: de stoel hoort bij de tafel.

48 Voel eens

Wat leert jouw kind?

- goed te voelen met de handen
- te blijven wat het voelt

Wat heb jij nodig?

- enkele vertrouwde voorwerpen
- koude / warme dingen
- zachte / harde dingen
- vloeibare / stevige dingen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat jouw kind eerst alles voelen en bekijken.
- Praat met je kind over de materialen: voelen ze zacht of hard, glad of ruw, warm of koud, zijn ze zwaar of licht?
- Iedereen legt nu zijn handen onder de tafel.
- Leg onder tafel een voorwerp in de handen van je kind.
- Vraag je kind om te zeggen hoe het voorwerp voelt.
- Nu kan het kind jou een voorwerp onder de tafel geven en jij vertelt hem hoe het voelt.
- Zo wissel je steeds van beurt.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Goed, hoe je alle dingen onderzoekt!
- Ja, dat klopt, de steen is koud.
- Ja, dat klopt, de trui is zacht.

49 Verkleiden

Wat leert jouw kind?

- verplaatsen in iemand anders
- het voorstellingsvermogen te ontwikkelen

Wat heb jij nodig?

- een zachte doek, zoals een sjaal

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat je kind vrij spelen met de doek.
- Vraag je kind hoe de stof aanvoelt en welke kleur deze heeft.
- Laat je kind gewoon proberen en doe niets voor! Het kind moet eerst zelf ontdekken hoe de doek kan worden gebruikt.
- Laat vervolgens zien hoe de doek kan worden gebruikt als schort, hoofddoek, hoed, verband of deken.
- Help jouw kind om de doek om te doen en te knopen.
- Laat je kind in de spiegel kijken.
- Als je kind het doek als schort draagt, kun je doen alsof hij een kok is en vragen wat hij wil koken.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Dat heb je goed bedacht, nu is de doek een deken!

50 Bekers stapelen

Wat leert jouw kind?

- gerichte beweging van armen en benen
- de coördinatie van ogen en handen
- ruimtelijk begrip voor: op, in, naast, achter, vóór
- kleuren herkennen en ze een naam geven

Wat heb jij nodig?

- bekers die zich goed laten stapelen / pop in een pop (Matroesjka)

WAT KUN JIJ DOEN?

- Kijk hoe je kind met de bekers speelt en vertel wat het aan het doen is.
- Stapel de bekers met je kind op elkaar. Zeg het woord **OP** nadrukkelijk.
- Vraag je kind nu om de bekers op elkaar te zetten, als dat nog niet lukt doe het nog een keer voor.
- Zolang je kind gefocust is, kun je hetzelfde doen met de bekers en de termen: **IN**, **ONDER**, **NAAST** of **ACHTER**.
- Wanneer je kind liever alleen met de bekers speelt, laat het dan alleen spelen. Maar zeg altijd wat het aan het doen is: "Zie je nu, je hebt de rode beker **IN** de gele gelegd."
- Noem altijd de namen van de kleuren, dan zal je kind deze namen leren.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je plaatst de bekers correct op elkaar. Geweldig, en nu leg ik ze naast elkaar, kun jij dat ook doen?

51 Thuis meehelpen

Wat leert jouw kind?

- zelfvertrouwen
- onafhankelijkheid
- Het ontwikkelt het gevoel iets te kunnen bijdragen.

Wat heb jij nodig?

- bijv. wasknijpers en nat wasgoed; boodschappen die moeten worden weggeruimd, aardappelen die moeten worden geschild; plastic bekers die moeten worden afgewassen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Vraag je af bij welke activiteiten je je kind kunt betrekken.
- Bedenk een situatie waarbij je kind je kan helpen, bijv. boodschappen uit de tas halen en op bergen, wasknijpers aan geven om de was op te hangen, geschilde aardappelen in de pan leggen of in een kom roeren.
- Je kunt je kind vragen: "Zou je me willen helpen?", "Kunt je me de wasknijper geven?".
- Dek de tafel met je kind.
- Praat met je kind over de activiteiten die jullie doen: "Wat doen we met de boodschappen?" "Waarom hangen we de was aan de lijn?".

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je hebt me heel goed geholpen, bedankt!

52 Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet.

Wat leert jouw kind?

- goed te kijken
- verschillen tussen de kleuren
- nieuwe woorden, bijv. de naam voor kleuren en objecten
- samen onder regels te spelen

Wat heb jij nodig?

- Je hebt geen materialen nodig.

WAT KUN JIJ DOEN?

- Vraag je kind om alle voorwerpen met een specifieke kleur in de kamer te laten zien; Hierdoor zal je zien of je kind deze kleur al herkent.
- Denk aan een ROOD voorwerp in de kamer en zeg tegen je kind: "Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet en de kleur is ROOD."
- Laat je kind nu raden aan welk voorwerp je hebt gedacht. Zeg "warm" als je kind een item noemt dat al dicht bij het te raden item staat. Zeg "koud" als het nog steeds erg ver weg is.
- Nu kan je kind een voorwerp kiezen met een specifieke kleur, die je vervolgens moet raden.
- Kies nu voor een voorwerp uit een specifiek materiaal, bijv. iets van hout of glas: "Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet en dat is gemaakt van hout."
- Je kind kan nu laten zien of zeggen wat het is.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Heet! Nu heb je het bijna geraden!
- Geweldig, hoe je het hebt ontdekt!

53 Memory

Wat leert jouw kind?

- nieuwe woorden en termen
- verschillen en overeenkomsten te herkennen
- dingen te onthouden
- samen naar regels te spelen

Wat heb jij nodig?

- eerst vier Memory-paren, later meer

WAT KUN JIJ DOEN?

- Kijk samen met je kind naar de kaarten en vraag wat je kind erop kan zien.
- Plaats de kaarten met de afbeeldingen aan de bovenkant en kies altijd voor de bij elkaar passende paren kaarten.
- Wanneer je kind het spel al begrijpt, kun je kijken wat er nog meer bij elkaar past en waarom (bijvoorbeeld appels en gedroogde pruimen horen bij elkaar, want beide zijn fruit, stoel en tafel horen bij elkaar, want beide zijn meubels).
- Plaats nu de kaarten met de plaatjes naar beneden.
- Help je kind om de kaarten te husselen.
- Draai nu om de beurt twee kaarten om. Als de kaarten verschillend zijn, keer ze dan om, als ze hetzelfde zijn, leg ze dan opzij.
- Als iemand twee identieke kaarten vindt, mag hij ze bewaren en nog eens twee kaarten omdraaien.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, dat klopt, de twee kaarten horen hier bij elkaar!

54 Buiten spelen met zand

Wat leert jouw kind?

- hoe zand aanvoelt en wat je ermee kunt doen
- iets uit zand te bouwen
- de eigen fantasie te uiten

Wat heb jij nodig?

- een zandbak in de buurt
- wat wit zand in de buurt van het huis of op het balkon
- een kleine emmer water

WAT KUN JIJ DOEN?

- Kleed je kind aan met kleding die vies mag worden.
- Laat je kind vrij spelen met zand en water (veel kinderen willen graag water in het zand gieten of andersom).
- Toon je kind jouw aandacht door een bemoedigend knikje of een glimlach te laten zien.
- Praat met je kind over hoe het zand aanvoelt (nat, droog, korrelig, fijn, zacht, ...).
- Bouw samen met je kind iets, bijv. een taart gemaakt van zand, een hoge berg met een tunnel, ...
- Aan het einde, ruim je samen met je kind op. Schep bijvoorbeeld het verspreide zand terug in de zandbak.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Een lekkere taart heb je gebakken!

55 Rollen met en richten van de bal

Wat leert jouw kind?

- de beweging van armen, handen en vingers te reguleren
- de interactie van ogen, armen en handen
- verschillende manieren om met de bal te spelen
- samen te spelen

Wat heb jij nodig?

- een zachte, lichte bal

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat je kind de bal zien en spreek over zijn vorm, zijn zachtheid en zijn gewicht.
- Laat je kind eens proberen wat je met de bal kunt doen.
- Jullie kunnen de bal naar elkaar gooien, rollen of elkaar raken.
- Kies in het begin een groot doel, zoals bijv.: een deur. Later kunt je een klein doel kiezen, bijv. onder de stoel tussen de stoelpoten.
- Als dit goed werkt, kunt je de bal gaan richten op een tafelpoot of een licht en onbreekbaar voorwerp, zoals een plastic beker.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt de bal prima rollen en schieten!

56 Luister aandachtig en zoek

Wat leert jouw kind?

- goed te luisteren

Wat heb jij nodig?

- een stille kamer zonder geluid van de tv of radio
- een tikkende (keuken) wekker of iets anders dat een geluid maakt

WAT KUN JIJ DOEN?

- Imiteer de wekker en zing samen met jouw kind een liedje erbij, bijv.:

Grote klokken zeggen: bimbam – bimbam.

Kleine klokken zeggen: bimbam – bimbam – bimbam – bimbam.

En het kleine polshorloge: tikketakke – tikketakke – tikketakke tik!

- Vraag je kind om zijn ogen te sluiten terwijl jij de wekker ergens verstoppt.
- Vraag je kind om de wekker te zoeken door rond te lopen en aandachtig te luisteren.
- Wanneer je kind er zin in heeft kan hij nu de wekker zelf verbergen en jij kunt gaan zoeken.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je luisterde echt goed en vond de wekker, wat goed!

57 Leren hoe je je aankleed

Wat leert jouw kind?

- iets zelfstandig te doen, jezelf te helpen
- Het kind voelt zich groter en ontwikkeld zelfvertrouwen.

Wat heb jij nodig?

- verschillende kledingstukken

WAT KUN JIJ DOEN?

- Oefen het aankleden met verschillende kledingstukken, bijv. na het badderen (hemd / shirt / trui / sokken / ...).
- Oefen ook het knopen en open / dicht doen van het klittenband.
- Plaats het open jasje met de nekopening naar je toe en de ritssluiting naar de vloer gericht.
- Help je kind in het jasje en de mouwen te glijden.
- Trek het jasje aan de achterkant naar beneden zodat jouw kind goed is aangekleed.
- Oefen dit zo lang als je kind wil.
- Plaats het jasje vervolgens op een lage tafel.
- Laat je kind langzaam zien hoe het jasje moet worden geopend en gesloten.
- Moedig je kind aan om door te gaan als je kind het zelf probeert maar het nog niet zo goed lukt. Help hem een beetje en blijf aanmoedigen: "Probeer het nog een keer!"

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Dat heb je goed gedaan!

58 Een zelfgemaakte puzzel

Wat leert jouw kind?

- de spieren van de handen en vingers op een gerichte manier te gebruiken
- de coördinatie van ogen en handen
- denken over vormen
- onderdelen van een afbeelding tot een geheel te maken

Wat heb jij nodig?

- een foto, dun karton, lijm of een ansichtkaart / postkaartje
- een kinderschaar

WAT KUN JIJ DOEN?

- Kies een foto die je kind leuk vindt en praat met je kind over de foto: "Wat zie je hier? Wat vind je leuk?"
- Bedek het karton vervolgens in één hoek met lijm en druk de foto er stevig op vast.
- Vertel je kind dat de foto een puzzel zal worden die in stukjes wordt geknipt.
- Laat je kind het gelijmde plaatje in twee stukken knippen. Help hem - indien nodig - door zijn handen vast te houden.
- Laat je kind de stukken bij elkaar leggen.
- Als dit werkt, kan je kind de stukken nog een keer knippen en alle vier de delen samenvoegen.
- Help, als het samenvoegen nog steeds moeilijk is, bijv. door de stukken te stapelen of te draaien.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je zet de foto goed in elkaar! Ja, dat klopt!

59 Met behulp van een boek vertellen

Wat leert jouw kind?

- nieuwe woorden
- zinnen uit woorden te vormen
- goed te luisteren
- te wennen aan boeken

Wat heb jij nodig?

- een kinderboek met plaatjes die een verhaal vertellen

WAT KUN JIJ DOEN?

- Bekijk de plaatjes samen met je kind en praat erover.
- Lees of vertel korte fragmenten en laat tegelijkertijd aan de hand van de plaatjes zien waarover je vertelt.
- Moedig je kind met vragen over het verhaal aan om na te gaan denken. Bijv.: "Wat gaat ... nu doen...?", "Waar zal.... heen gaan?", "Wat gaat er nu gebeuren?".
- Leg de betekenis van nieuwe woorden uit en laat ze zo mogelijk in de tekst zien.
- Lees of vertel het verhaal met verschillende stemmen. Laat bijv. een beer met diepe grom zeggen: "Mmm, heerlijke honing. Die wil ik hebben!"
- Vertel het verhaal en vraag je kind om het opnieuw te vertellen. Je kunt helpen met vragen: "Wat heeft ... gedaan?" "Wat is hier gebeurd? ".

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt al goed vertellen! Ja, klopt ... heeft dit gedaan!

60 Vertel met een washandschoen of een sok

Wat leert jouw kind?

- eigen verbeeldingskracht te ontwikkelen
- begrijpelijke zinnen te formuleren
- problemen op te lossen
- samen met anderen te overleggen

Wat heb jij nodig?

- een washandje of een sok

WAT KUN JIJ DOEN?

- Doe de sok of de washand over je hand (of gebruik een echte pop).
- Maak een mond met je duim en vingers. Laat je mond spreken door jouw duim en vingers te openen en te sluiten.
- Doe alsof deze handpop je kind in de neus of in de arm wil bijten: "Ik zou je graag willen opeten ... HAP!" (Als je kind dit leuk vindt, kun je het herhalen.)
- De handpop kan een probleem melden aan je kind, bijv. "Ik heb mijn pet verloren, waar moet ik het zoeken? ... Maar hij is er niet, wat moet ik nu doen?"
- De kunst is om je kind tijdens het gesprek te boeien, zodat een goede dialoog uitgroeit tot een probleem dat je kind ook kent.
- Het spel is nog leuker als je de handpop beweegt en met een andere stem spreekt.
- Laat je kind met de washand of sok spelen en praat met hem over de pop.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Zie je, nu je heb je jouw pet gevonden!
- Je kunt goed met de pop praten!

61 Wat hoort bij elkaar?

Wat leert jouw kind?

- goed te kijken en te vergelijken
- het geheugen te oefenen
- nieuwe begrippen en verzamelbegrippen

Wat heb jij nodig?

- een aantal soortgelijke huishoudelijke artikelen, bijv. verschillende lepels, gekleurde wasknijpers, draadjes van verschillende garens, knopen,....

WAT KUN JIJ DOEN?

- Leg bij elkaar passende materialen samen.
- Moedig je kind met vragen aan om te spreken: "Waarvoor hebben we deze nodig...?"
- Toon je kind het juiste gebruik van de voorwerpen en zeg hoe ze worden genoemd.
- Vraag je kind om dingen te sorteren (om de juiste dingen bij elkaar te brengen):
de wasknijpers op kleuren: rood tot rood; geel tot geel; groen tot groen
grote en kleine stukjes bestek
Lepel en vork apart
houten en metalen lepels apart van elkaar
- Noem verzamelbegrippen:
"We eten met bestek."
"Rood en geel zijn kleuren."
"Hout, plastic en metaal zijn materialen, waaruit dingen worden gemaakt. "

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, dat is een rode wasknijper die daar hoort!
- Je kunt goed sorteren!

62 Speel met Lego of Duplo

Wat leert jouw kind?

- met Lego of Duplo te bouwen
- uitdrukking aan de eigen fantasie te geven
- coördinatie van ogen en handen

Wat heb jij nodig?

- Lego-/Duploblokjes

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat je kind vrij spelen met Lego / Duplo.
- Moedig je kind aan door belangstelling voor zijn acties te tonen.
- Laat je kind zien hoe je samengedrukte bouwstenen van elkaar kunt halen en iets nieuws kunt bouwen. Alleen als hij er niet in slaagt om de stenen te demonteren, moet je zijn handen een beetje leiden.
- Speel met wat je kind heeft gebouwd.
- Praat met je kind en stel vragen: "Is dit een huis? Oh, het is een schip, wie is de kapitein, is er een zeeman?"

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Je kunt de blokken goed stapelen!
- Jouw toren is erg hoog!

63 Lichaamsdelen

Wat leert jouw kind?

- de functies van zijn lichaam
- de term "lichaamsdelen" en de benoeming van de individuele lichaamsdelen

Wat heb jij nodig?

- een spiegel
- een foto of plaatje van een kind
- een boek over het lichaam

WAT KUN JIJ DOEN?

- Bekijk de foto's / plaatjes met je kind en vertel hem dat je over lichaamsdelen wilt praten.
- Let op waar je kind naar kijkt, want dat is van bijzonder belang voor je kind. Noem je kind de bijbehorende namen.
- Stel vragen over de lichaamsdelen, bijv. waar is dit bij jou? Heb je een ... Wat doe je met je...? "
- Help indien nodig je kind door de eerste letter van het woord te noemen of het begin van het woord te fluisteren.

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, dat klopt, dat is één been. En waar is je andere been?

64 Mijn familie

Wat leert jouw kind?

- Het leert de naam van zijn familieleden kennen.
- nieuwe begrippen met betrekking tot het gezin
- Het leert de familiesamenstelling kennen.

Wat heb jij nodig?

- een reeks foto's met familieleden
- tekenpapier en kleurpotloden

WAT KUN JIJ DOEN?

- Laat je kind de foto's zien en laat hem raden wie erop staat. Jij/hij kan ook wijzen op bekende familieleden.
- Je kunt de familieleden ook tekenen. Natuurlijk hoeven ze niet waarheidsgetrouw te zijn. Je kunt dan de tekening gebruiken om over de familie te praten.
- Laat je kind ook tekenen, waarbij een of twee cirkels met lijnen erop ook al als een mens kunnen worden beschouwd.
- Gebruik de foto's of tekeningen om iets te vertellen over de gezinsleden: wie ze zijn, waar en hoe ze leven, wat ze hebben meegemaakt met jou (of met je kind)...
- Noem ook de familieverbindingen: "Oma is mijn mama, oom O. is de broer van papa."
- Vraag je kind om je alle kinderen te laten zien, dan alle vrouwen, alle mannen, ...

Zeg wat jouw kind goed doet:

- Ja, dat klopt, opa is mijn papa.
- Knap, zoals je hem hebt herkend op de foto!